

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4288 *Llei 3/2011, de 4 de març, per la qual es regula la Societat Cooperativa Europea amb domicili a Espanya.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei,
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

PREÀMBUL

I

L'Estatut de la Societat Cooperativa Europea (SCE) comprén el Reglament (CE) número 1.435/2003 del Consell, de 22 de juliol de 2003, que regula aspectes societaris i la Directiva 2003/72/CE del Consell, de 22 de juliol de 2003, que preveu la implicació dels treballadors en la societat cooperativa europea, la qual regula els drets d'informació, consulta o participació que hi tenen els treballadors. Ambdós textos van ser publicats en el «Diari Oficial de la Unió Europea» del 18 d'agost de 2003.

La Directiva 2003/72/CE va ser traslladada al nostre dret intern per mitjà de la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees. El Reglament (CE) número 1.435/2003 va representar per primera vegada normativa pròpia en matèria de cooperatives en l'àmbit de la Unió Europea, amb la creació d'una legislació específica europea en l'àrea del dret de societats. Es tracta, per tant, d'un nou instrument normatiu europeu regulador del règim jurídic de les cooperatives d'àmbit europeu que permet a les societats cooperatives la intensificació de les activitats transnacionals, i utilitza per aconseguir-ho els instruments que corresponen a les seues característiques especials.

Encara que l'aplicació d'un reglament comunitari és directa, el Reglament 1.435/2003 remet en diversos aspectes al desenrotllament de l'estat membre amb relació a la seua legislació aplicable. De conformitat amb l'article 78 del reglament mencionat, cada estat membre ha d'adoptar les disposicions d'execució adequades per a garantir-ne l'aplicació efectiva i designar les autoritats competents oportunes. En este sentit, la constitució d'una societat cooperativa europea requeria la regulació i adaptació d'elements com ara el règim de l'SCE de conformitat amb la legislació espanyola, regularització, inscripció i publicació d'actes, trasllat, oposició, fusió, transformació i dissolució de l'SCE amb domicili a Espanya. Per tant, la present llei implica complir un mandat comunitari i tancar definitivament el bloc legal de regulació de la societat cooperativa europea amb domicili a Espanya. Amb esta norma es propicia la dotació eficaç d'un instrument en l'àmbit del dret de societats que permetrà millorar la situació econòmica i social en el conjunt de la Unió Europea, reduint obstacles del mercat interior i potenciant el desenrotllament entre regions i estats membres a través de la fórmula jurídica cooperativa sense necessitat de crear altres societats mercantils per a dur a terme amb una sola estructura jurídica cooperativa activitats transfrontereres.

L'SCE té com a objectiu principal la satisfacció de les necessitats dels seus socis i l'exercici de les seues activitats econòmiques o socials, respectant els principis cooperatius de participació democràtica i distribució equitativa del benefici net i tot això sense que hi haja obstacles a la lliure adhesió. La llei per la qual es regula la societat cooperativa europea a Espanya beneficiarà sens dubte la contribució a l'extensió de l'Estatut de l'SCE en benefici del respecte a la igualtat de condicions de la competència i del desenrotllament

econòmic que persegueix la Unió Europea, ja que d'esta manera es dota les cooperatives, entitats comunament reconegudes en tots els estats membres, dels instruments jurídics adequats que permeten facilitar l'exercici de les seues activitats transnacionals.

L'objectiu principal de la Llei és permetre de *iure* la constitució de l'SCE a Espanya. Per este motiu, des de l'aprovació del reglament comunitari s'han anat fent diferents anàlisis del desenvolupament a Espanya dels aspectes diferents pel dit reglament, i que fonamentalment consistixen en la determinació de la legislació aplicable i el registre competent en tots els actes de l'SCE. A este efecte, en tot el procés d'elaboració de la norma s'han consultat els ministeris amb competències en relació amb esta matèria i les comunitats autònomes a través de la Conferència Sectorial d'Ocupació i Assumptes Laborals. A més, es va remetre la proposta al sector cooperatiu, a través de la Confederació Empresarial Espanyola d'Economia Social (CEPES), que va donar la conformitat al text. La norma també ha tingut l'informe positiu del Consell per al Foment de l'Economia Social. Finalment, el Consell d'Estat ha emés el dictamen preceptiu, les observacions del qual s'han tingut en compte en l'articulat de la norma.

Arran de les observacions formulades pels diferents departaments ministerials i per les comunitats autònomes, s'ha elaborat un text normatiu que respon a la conciliació de l'estructura legislativa específica cooperativa d'Espanya, amb competències en matèria de cooperatives assumides per les comunitats autònomes i per l'Estat, mantenint la preeminència de l'activitat cooperativa com a criteri que emana de la legislació cooperativa específica espanyola en la determinació de la legislació aplicable que pot ser bé la legislació estatal o bé l'autonòmica corresponent. A més, s'ha incorporat al text la necessitat clara de cooperació i col·laboració en les operacions de trasllat, fusió, transformació entre el Registre Mercantil, que és el competent en la inscripció segons la norma comunitària, i els registres de cooperatives competents. També s'adequa el règim monista i dualista que preveu l'SCE.

II

La Llei consta de vint articles, enquadrats en quatre capítols, a més d'una disposició addicional i tres disposicions finals.

El capítol I arreplega les disposicions generals que determinen la legislació aplicable i el règim de l'SCE, els supòsits de regularització, el registre competent en matèria d'inscripció i publicació d'actes i les regles de trasllat de la societat cooperativa europea i oposició a este, amb cauteles concretes en matèria de coordinació entre el Registre Mercantil Central i els registres de cooperatives competents, ja siga l'estatal o el corresponent autonòmic.

El capítol II estableix les peculiaritats específiques de la legislació cooperativa en relació amb els actes de fusió i transformació, que també conté mesures concretes de coordinació entre registres.

El capítol III disposa que la societat cooperativa europea que es domicilie a Espanya podrà optar per un sistema d'administració monista o dual, i que ho farà constar en els seus estatuts. Per esta raó, es considera el desenvolupament del sistema dual, ja que no és el propi de la legislació espanyola.

El capítol IV regula l'òrgan competent per a la dissolució de l'SCE fixada pel reglament.

En la disposició addicional única es preveu la modificació del Reglament del Registre Mercantil per adequar-lo al contingut de la present llei.

D'altra banda, la disposició final primera determina el títol competencial d'esta norma, que és el que estableix l'article 149.1.6a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació mercantil.

La disposició final segona habilita el Govern per a dictar les disposicions d'aplicació i desenvolupament necessàries.

Finalment, la disposició final tercera preveu una *vacatio legis* d'un mes, termini que es considera adequat per a la seua entrada en vigor.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Règim de la societat cooperativa europea.*

1. Es considera societat cooperativa europea (SCE) domiciliada a Espanya aquella que tinga l'administració central i el domicili social dins del territori espanyol. La societat cooperativa europea haurà de fixar el domicili a Espanya quan la seua administració central es trobe dins del territori espanyol.

2. La societat cooperativa europea (SCE) domiciliada a Espanya es regirà pel que estableix el Reglament (CE) núm. 1.435/2003 del Consell, de 22 de juliol de 2003, per les disposicions d'esta llei i per la Llei de Cooperatives aplicable en funció del lloc on realitze principalment l'activitat cooperativa en aquells aspectes no regulats per l'esmentat reglament, així com per la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees.

Article 2. *Regularització de la societat cooperativa europea.*

1. Quan una societat cooperativa europea domiciliada a Espanya deixe de tindre l'administració central a Espanya haurà de regularitzar la seua situació en el termini d'un any, bé restablint la seua administració central a Espanya, bé traslladant el domicili social a l'estat membre en què tinga l'administració central.

2. Les societats cooperatives europees que es troben en el supòsit descrit en l'apartat anterior i que no regularitzen la situació en el termini d'un any, s'hauran de dissoldre d'acord amb el règim general previst en la legislació de cooperatives que li siga aplicable, i el Govern o l'òrgan que determine la comunitat autònoma competent podrà designar la persona que s'encarregue d'intervindre i de presidir la liquidació, i de vetllar pel compliment de les lleis i dels seus estatuts socials.

Article 3. *Inscripció i publicació dels actes relatius a la societat cooperativa europea.*

1. La societat cooperativa europea s'inscriurà en el registre mercantil que corresponga al seu domicili a Espanya.

2. En el Registre Mercantil es depositarà el projecte de constitució d'una societat cooperativa europea que haja de tindre el domicili a Espanya.

3. La constitució i la resta d'actes inscriptibles d'una societat cooperativa europea que tinga el domicili a Espanya s'inscriuran en el Registre Mercantil tal com es disposa per a les societats anònimes. Els actes i les dades d'una societat cooperativa europea amb domicili a Espanya hauran de fer-se públics en els casos i en la forma previstos en les disposicions generals aplicables a les societats anònimes.

4. No es podrà inscriure en el Registre Mercantil una societat cooperativa europea, que haja de tindre el domicili a Espanya, la denominació de la qual siga idèntica a la d'una altra societat espanyola preexistent.

5. El Registre Mercantil Central serà l'òrgan competent per a expedir les certificacions negatives de denominació de les societats cooperatives europees amb la comprovació prèvia que no hi ha una societat cooperativa amb idèntica denominació en el Registre Estatal de Cooperatives i en els registres autonòmics corresponents, els quals estaran coordinats amb aquell.

Article 4. *Trasllat del domicili a un altre estat membre.*

1. En cas que una societat cooperativa europea amb domicili a Espanya acorde el seu trasllat a un altre estat membre de la Unió Europea:

a) Els socis que voten en contra de l'acord de canvi de domicili podran separar-se de la societat en els termes que preveu l'article 7.5 del Reglament (CE) 1.435/2003.

b) Els creditors, el crèdit dels quals haja nascut abans de la data de publicació del projecte de trasllat del domicili social a un altre estat membre, tindran el dret d'oposar-se al trasllat en el termini de dos mesos des de la publicació del projecte, i el trasllat no es podrà efectuar fins que els crèdits no queden suficientment garantits o satisfets.

2. El registrador mercantil del domicili social, a la vista de les dades que es troben en poder del registre i en l'escriptura pública de trasllat del domicili social presentada, certificarà el compliment dels actes i tràmits que ha de fer la societat abans del trasllat.

Article 5. Oposició al trasllat del domicili a un altre estat membre.

1. El trasllat de domicili d'una societat cooperativa europea registrada en territori espanyol a un altre estat membre que implique un canvi de la legislació aplicable no produirà efecte si el Govern, a proposta dels ministeris de Justícia i de Treball i Immigració, o de l'òrgan que determine la comunitat autònoma competent, en funció de la legislació que hi siga aplicable, s'oposa per raons d'interés públic.

Quan la societat cooperativa europea estiga sotmesa a la supervisió d'una autoritat de vigilància, l'oposició podrà ser formulada també per la dita autoritat.

2. Una vegada que considere efectuat el depòsit, el registrador mercantil, en el termini de cinc dies, comunicarà als òrgans esmentats en l'apartat anterior i, si és el cas, a l'autoritat de vigilància corresponent, la presentació del projecte de trasllat de domicili d'una societat cooperativa europea.

3. L'acord d'oposició al trasllat de domicili haurà de formular-se dins del termini dels dos mesos següents a la publicació del projecte de trasllat de domicili. L'acord podrà ser recorregut davant de l'autoritat judicial competent.

CAPÍTOL II

Constitució per fusió i transformació

Article 6. Nomenament d'expert o experts independents que han d'informar sobre el projecte de fusió.

1. En el cas que una societat cooperativa espanyola o més participen en la fusió o quan la societat cooperativa europea haja de fixar el seu domicili a Espanya, un expert independent o més hauran d'examinar el projecte de fusió i establir un informe escrit destinat als socis, segons el que preveu l'article 26 del Reglament (CE) 1.435/2003.

2. El registrador mercantil serà l'autoritat competent per a designar un expert independent o més als quals fa referència l'apartat anterior, amb la petició conjunta prèvia de les societats que es fusionen.

Article 7. Dret de separació dels socis en cas de fusió.

Els socis de les societats cooperatives espanyoles que voten en contra de l'acord d'una fusió que implique la constitució d'una societat cooperativa europea domiciliada en un altre estat membre podran separar-se de la societat d'acord amb el que disposa la legislació de cooperatives que hi és aplicable. El mateix dret tindran els socis d'una societat cooperativa espanyola que siga absorbida per una societat cooperativa europea domiciliada en un altre estat membre.

Article 8. Certificació relativa a la societat que es fusiona.

1. Les cooperatives espanyoles que participen en la fusió, una vegada atorgada l'escriptura pública de fusió, i amb anterioritat a la presentació en el Registre Mercantil, hauran de presentar-la al registre de cooperatives en què es troben inscrites, a fi que este informe el Registre Mercantil, en el termini de quinze dies, sobre la inexistència d'obstacles

per a la fusió, i el registre de cooperatives corresponent procedirà al tancament provisional del full registral, si és el cas.

2. El registrador mercantil del domicili social, a la vista de les dades que es troben en poder del registre i en l'escriptura pública de fusió presentada, certificarà el compliment, per part de la societat cooperativa espanyola que es fusiona, de tots els actes i tràmits previs a la fusió.

Article 9. *Inscripció de la societat resultant de la fusió.*

1. En el cas que la societat cooperativa europea resultant de la fusió fixe el domicili a Espanya, el registrador mercantil controlarà l'existència dels certificats de les autoritats competents dels països en què tenien el seu domicili les societats cooperatives estrangeres participants en la fusió i la legalitat del procediment quant a la realització de la fusió i la constitució de la societat cooperativa europea.

2. Una vegada efectuada la inscripció de la fusió, el Registre Mercantil ho comunicarà als registres de cooperatives corresponents on es troben inscrites les cooperatives domiciliades en el territori espanyol que hagen participat en el procés de fusió perquè procedisquen a la seua cancel·lació.

Article 10. *Transformació d'una societat cooperativa existent en societat cooperativa europea.*

1. En el cas de constitució d'una societat cooperativa europea per mitjà de la transformació d'una societat cooperativa espanyola, els seus administradors redactaran un projecte de transformació d'acord amb el que preveu el Reglament (CE) núm. 1.435/2003 i un informe en el qual s'explicaran i justificaran els aspectes jurídics i econòmics de la transformació i s'indicaran les conseqüències que tindrà per als socis i per als treballadors l'adopció de la forma de societat cooperativa europea. El projecte de transformació serà depositat en el Registre Mercantil i es publicarà d'acord amb el que estableix l'article 471 del Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Societats de Capital.

2. Una vegada atorgada l'escriptura pública de transformació, la cooperativa espanyola que es transforme haurà de presentar-la al registre de cooperatives en què es trobe inscrita, a fi que este informe el Registre Mercantil sobre la inexistència d'obstacles per a la transformació, i el registre de societats cooperatives corresponent procedirà, si és el cas, al tancament provisional del full registral.

3. Una vegada efectuada la inscripció de la transformació, el Registre Mercantil ho comunicarà al registre de cooperatives corresponent on es trobe inscrita la cooperativa domiciliada en el territori espanyol que s'haja transformat perquè procedisca a la seua cancel·lació.

CAPÍTOL III

Dels òrgans socials

Secció 1a. *Sistemes d'administració*

Article 11. *Règim aplicable als sistemes d'administració.*

1. L'administració de la societat cooperativa europea domiciliada a Espanya es regix pel que estableix el Reglament (CE) 1.435/2003, per les disposicions d'esta llei, per la Llei de Cooperatives aplicable en funció del lloc on realitze principalment l'activitat cooperativitzada, així com per la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i en les cooperatives europees, tot això en els aspectes no regulats per l'esmentat reglament.

2. La societat cooperativa europea que es domicilie a Espanya podrà optar per un sistema d'administració monista o dual, i ho farà constar en els seus estatuts.

Article 12. *Responsabilitat dels membres dels òrgans d'administració.*

Les disposicions sobre responsabilitat previstes per als administradors de societats anònimes s'aplicaran als membres dels òrgans d'administració, de direcció i del consell de control en l'àmbit de les respectives funcions.

Secció 2a. Sistema monista

Article 13. *Sistema monista.*

En el cas que s'opte per un sistema monista, hi haurà un òrgan d'administració, que serà el consell rector de la cooperativa o l'òrgan de govern corresponent, segons la legislació aplicable.

Secció 3.ª Sistema dual

Article 14. *Òrgans del sistema dual.*

En el cas que s'opte per un sistema d'administració dual, hi haurà una direcció i un consell de control.

Article 15. *Facultats de la direcció.*

1. La gestió i la representació de la societat corresponen a la direcció.
2. Qualsevol limitació a les facultats dels directors de les societats cooperatives europees, encara que es trobe inscrita en el registre, serà ineficaç davant de tercers.
3. La titularitat i l'àmbit del poder de representació dels directors es regiran pel que disposa per als consellers la legislació de cooperatives que els siga aplicable.

Article 16. *Maneres d'organitzar la direcció.*

1. La gestió podrà confiar-se, tal com disposen els estatuts, a un sol director, a diversos directors que actuen solidàriament o conjuntament o a un consell de direcció. Quan la gestió es confie conjuntament a més de dos persones, estes constituïran el Consell de Direcció. Els estatuts de la societat cooperativa, quan no en determinen el nombre concret, n'establiran el nombre màxim i el mínim, i les regles per a la seua determinació.
2. Amb l'excepció del que disposa el Reglament (CE) 1.435/2003, l'organització, funcionament i règim d'adopció d'acords del Consell de Direcció es regiran pel que estableixen els estatuts socials i, si no, pel que preveu la legislació de cooperatives que siga aplicable al consell rector de les societats cooperatives.

Article 17. *Límit a la cobertura de vacant en la direcció per un membre del consell de control.*

La duració del nomenament d'un membre del consell de control per a cobrir una vacant de la direcció, d'acord amb l'article 37.3 del Reglament (CE) 1.435/2003, no serà superior a l'any.

Article 18. *Consell de control.*

1. Serà aplicable al consell de control el que preveu la legislació de cooperatives corresponent per al funcionament del consell rector de les societats cooperatives quan no contradiga el que disposa el Reglament (CE) 1.435/2003.
2. Els membres del consell de control seran nomenats i revocats per l'assemblea general, sense perjudici del que disposen el Reglament (CE) 1.435/2003 i la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i en les cooperatives europees.

3. La representació de la societat davant dels membres de la direcció correspon al consell de control.

4. El consell de control, quan ho considere convenient, podrà convocar els membres de la direcció perquè assistisquen a les seues reunions amb veu però sense vot.

Article 19. *Operacions sotmeses a l'autorització prèvia del consell de control.*

El consell de control podrà acordar que determinades operacions de la direcció se sotmeten a la seua autorització prèvia. La falta d'autorització prèvia serà inoposable als tercers, llevat que la societat cooperativa prove que el tercer ha actuat en frau o amb mala fe en perjudi de la societat.

CAPÍTOL IV

De la dissolució

Article 20. *Dissolució per resolució judicial.*

L'autoritat competent per a declarar la dissolució en els supòsits previstos en l'apartat 1 de l'article 73 del Reglament (CE) 1.435/2003 serà el jutge mercantil del domicili social de la societat cooperativa europea.

Disposició addicional única. *Adaptació del Reglament del Registre Mercantil.*

El Govern, en el termini d'un any, farà les modificacions que siguen necessàries a fi de procedir a l'adequació del Reglament del Registre Mercantil al contingut de la present llei.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Esta llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva que l'article 149.1.6a de la Constitució atribuïx a l'Estat en matèria de legislació mercantil, sense perjudi de les competències en matèria de cooperatives de les comunitats autònomes.

Disposició final segona. *Habilitació al Govern.*

Es faculta el Govern per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per a l'aplicació i el desplegament de la present llei en l'àmbit de les seues competències.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

La present llei entrarà en vigor al mes de ser publicada en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 4 de març de 2011.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO